

Monumentnummer*: 517717

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **27 december 2000**
Kadaster deel/nr **82735/197**

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amersfoort	Amersfoort	Utrecht

<i>Locatienaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Amersfoort	Bergkwartier

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amersfoort	C			3526

Omschrijving**

Inleiding

HERENHUIS, gelegen op de hoek van de Utrechtseweg en de Pieter Bothlaan, maakt deel uit van een ensemble van grote villa's en herenhuizen. Het in 1909 gebouwde pand is ontworpen in opdracht van de heer H.A. de Groot. Als bouwstijl werd de neo-rennaissance gekozen, waarin classicistische motieven overheersen, zoals bijvoorbeeld de horizontale geleding van de gevels door water- en cordonlijsten en de met klossen, guirlandes en rozetten versierde gootlijst. Het ontwerp werd in 1909 door de gebroeders Ruitenbergh geleverd, overigens zonder bepleisterde muren. Of de bepleistering al tijdens de bouw werd doorgevoerd is onbekend. Oorspronkelijk behoorde bij het pand een grote tuin, waarin verschillende exotische boomsoorten stonden. Deze tuin is geheel verdwenen. Het pand is in gebruik geweest bij een bank, waaraan de kluis in de kelder herinnert. Vanwege latere wijzigingen vallen buiten de bescherming: de in het schilddak aangebrachte kantelvensters en het vernieuwde hekwerk boven de uitbouwen.

Omschrijving

De hoofdmasa van het direct aan de openbare weg gesitueerde herenhuis heeft een rechthoekige plattegrond met de lange zijde aan de P.Bothlaan. Het pand bestaat uit twee bouwlagen en een afgeplat schilddak bedekt met blauwe tuile du Nord. Het gebouw heeft een rijk versierde voor- en rechterzijgevel (straatgevel) en een sobere achter- en linkerzijgevel (tuinzijde). Boven de middenrisaliet in de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

voorgevel torent een hoogopgaand afgeplat schilddak, dat bedekt is met bitumen shingles. Ter linker- en ter rechterzijde van de hoofdmassa bevinden zich één bouwlaag hoge uitbouwen, waaraan op alle vier de hoeken vierzijdige erkers zijn gesitueerd. Boven de uitbouwen bevinden zich balkons, met deels origineel hekwerk. De wit bepleisterde gevels zijn geplaatst op een blauwe plint met in pleisterwerk nagebootste rustica.

De hoofdmassa van de symmetrische voorgevel (oostgevel) kan worden onderverdeeld in vijf traveeën, waarbij de middelste breder is en risaleert. Op de begane grond van de hoofdmassa, boven de plint met rustica en een waterlijst, zijn schuiframen aangebracht, met een rondboogvormig bovenlicht. In de middenrisaliet bevindt zich eveneens een grote rondboog met sluitsteen op pilasters, geflankeerd door deels gecanneleerde pilasters, die tot aan balkon van eerste verdieping reiken. Iets teruggelegen bevindt zich een, middels drie treden te bereiken, originele vleugel paneeldeur met bovenlicht in de rondboog. Cirkels zijn in de restvelden boven de rondboog aangebracht. Op de verdieping bevinden zich schuiframen. De rondboogspaarvelden zijn met pleisterwerk versierd, waarin krullen en florale motieven overheersen; aan de onderzijde van de vensters zijn acht balusters en daartussen een vijfhoekige ster aangebracht. De middenrisaliet wordt begrensd door hoekpilasters, waarvan de voeten met in pleisterwerk aangebrachte strikken zijn versierd. Daarbinnen bevindt zich een dubbele openslaande deur met bovenlichten onder een boog. Deze deuren geven toegang tot het ondiepe balkon, waarvan het moderne hekwerk buiten de bescherming valt. Geometrische decoraties zijn aangebracht in het pleisterwerk rondom de muuropeningen. De dakkapel is voorzien van pilasters en fronton. Daarnaast, op het grensvlak van de eerste en tweede travee en de vierde en vijfde travee, bevinden zich eveneens boven de gootlijst gesitueerde dakkapellen met oeil-de-boeuf venster.

De achtergevel is eveneens witbepleisterd, hier echter zonder decoraties. Alleen op de linkererker zijn cordonlijsten aangebracht. Een later aangebrachte brandtrap tot aan het dakniveau onderbreekt de gootlijst in het midden van de gevel. Deze brandtrap valt buiten de bescherming. In de gevel bevinden zich een aantal rechthoekige éénlichts vensters met bovenlicht. Een achterdeur, met ter rechterzijde een klein vierkant venster is in het midden van de eerste bouwlaag aangebracht.

De linkerzijgevel is sober gedetailleerd, met uitzondering van de hoekpilasters op de eerste verdieping en de wanden van de rechter erker, waarop rustica en cordonlijsten zijn aangebracht. De hoofdmassa en het middendeel van de uitbouw kan worden onderverdeeld in twee traveeën. Op de begane grond in de linkertravee bevindt zich een éénlichts venster met bovenlicht, in de rechtertravee openslaande deuren met bovenlicht. In de linker erker bevinden zich twee smalle éénlichts vensters met bovenlicht; in de rechter erker geheel rechts één venster. Op de eerste verdieping zijn twee rechthoekige uitsparingen aangebracht, waarin twee openslaande deuren, met bovenlichten, toegang gevend tot het balkon. In het midden boven de gootlijst bevindt zich een dakkapel met pilasters, schelpmotief en hoofdgestel.

De opbouw van de rechterzijgevel is gelijk aan de opbouw van de linkerzijgevel. Afwijkend zijn de doorlopende rustica en cordonlijsten, de hoekpilasters zijn hier gecanneleerd. Guirlandes en rozetten bevinden zich onder de gootlijst. Op de begane grond een éénlichts venster in het midden van de gevel en twee vensters van hetzelfde formaat in de erker uiterst links en uiterst rechts. Op de eerste verdieping zijn pilasters en frontons aangebracht naast en boven de balkondeuren. Tussen deze uitsparingen is een kleine afgeplatte boog in het pleisterwerk aangebracht. De oorspronkelijke indeling van het interieur is goed beaard gebleven, waarbij onder meer de trap met de balusterleuning van belang is.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

HERENHUIS is van algemeen belang vanwege zijn architectuurhistorische waarde als gaaf voorbeeld van een in gedecoreerde neo-renaissancestijl uitgevoerd woonhuis. Het gebouw is tevens van ensemblewaarde in relatie tot de omliggende villabebouwing. Van stedenbouwkundige waarde vanwege zijn ligging op de hoek van twee straten en in zijn vormgeving is daarmee bewust rekening gehouden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis